

Reactienota zienswijzen concept Regionaal Risicoprofiel en beleidsplan Veiligheid 2019- 2022

Reactie op ingediende zienswijzen van gemeenteraden en aanliggende
veiligheidsregio's op het concept
Regionaal Risicoprofiel en concept beleidsplan Veiligheid 2019 -2022:
'Samenwerken aan een veilig & gezond Fryslân'

1. Inleiding

Het concept Regionaal Risicoprofiel en het concept Beleidsplan Veiligheid 2019 zijn van 3 juli tot 26 oktober voor zienswijze voorgelegd aan de Friese gemeenteraden. In deze reactienota wordt, nadat er kort ingegaan wordt op de aanleiding, totstandkoming en concretisering, iedere zienswijze uiteengezet en van reactie voorzien.

Het Regionaal Risicoprofiel bestaat uit een inventarisatie en analyse van de in een veiligheidsregio aanwezige risico's, inclusief relevante risico's in aangrenzende gebieden. Op basis hiervan kan het bestuur van de veiligheidsregio strategische beleidskeuzes maken over de ambities voor de risico- en crisisbeheersing en de inspanningen van gemeenten, samenwerkingspartners en veiligheidsregio op elkaar afstemmen. Deze ambities worden vastgelegd in het beleidsplan van de veiligheidsregio (art. 14 Wvr).

Het Regionaal Risicoprofiel vormt de basis voor het beleidsplan Veiligheid en moet daarom door het bestuur van de veiligheidsregio worden besproken met alle deelnemende gemeenteraden. Gemeenteraden hebben via het conceptrisicoprofiel directe invloed op het beleid van de veiligheidsregio. Zij kunnen het conceptrisicoprofiel aanvullen met eigen onderkende risico's en lokale beleidsprioriteiten en veiligheidsthema's naar voren brengen.

2. Totstandkoming en concretisering

2.1 Totstandkoming Regionaal Risicoprofiel

Het actualiseringsproces van Regionaal Risicoprofiel is al in 2016 begonnen. Toen zijn alle beschreven scenario's opnieuw getoetst bij alle relevante experts en samenwerkingspartners. Daarnaast is begin 2017 gestart met een consultatieronde voor het nieuwe Regionaal Risicoprofiel. Alle samenwerkingspartners, Friese gemeenten en buurregio's zijn bevroegd op input en wensen. Er is aangesloten bij bestaande overleggen en waar nodig een extra toelichting gegeven bij diverse samenwerkingspartners, waaronder gemeenten (aov'ers), crisiscoördinatoren ziekenhuizen, de Coördinatie Regeling Waddenzee (CRW), vitale (infrastructurele) partners, provincie Fryslân, Rijkswaterstaat, buurregio's en politie.

Tijdens de consultatieronde en expertbijeenkomsten hebben diverse samenwerkingspartners de risico's uit het risicoprofiel besproken en geduid. Zij hebben hiermee op basis van onderzoeken, documenten, de regionale risicokenmerken van Fryslân en hun kennis en ervaring over de crisistypen een risicobeeld bepaald. Dit interactieve proces bood tevens de mogelijkheid om in gesprek te gaan over risicogericht samenwerken en om de verbinding met netwerkpartners te verstevigen. De risico's die bepalend zijn voor het risicobeeld zijn uitgewerkt in de risicoanalyse. De bedoeling van de risicoanalyse is om inzichtelijk te maken wat de gevolgen van een risico kunnen zijn. De bestuurscommissie Veiligheid heeft op 21 december 2017 kennisgenomen van de ontwerprapportage en besloten deze te gebruiken bij het verdere traject voor de totstandkoming van het beleidsplan Veiligheid 2019- 2022.

2.2 Totstandkoming beleidsplan Veiligheid 2019-2022

Eind 2017 zijn de huidige beleidsplannen 2015-2018 geëvalueerd, zowel met onze medewerkers als met de bestuurscommissie Veiligheid. Tijdens een interactieve werksessie met de bestuurscommissie in december 2017 is ook gediscussieerd over de conceptkoers voor de nieuwe beleidsperiode. In het eerste kwartaal van 2018 zijn drie instuifbijeenkomsten georganiseerd voor Friese raadsleden en bestuurders om input op te halen. Ook zijn we in gesprek gegaan met de Aov-ers van de gemeenten. Het conceptbeleidsplan Veiligheid is vervolgens besproken in de bestuurscommissies van 20 juni jl.

Voor het eerst bieden Crisisbeheersing en Brandweer één compact beleidsplan Veiligheid aan. Dit beleidsplan bestaat uit twee delen. Deel 1 'de basis' gaat in op onze kerntaken en deel 2 'de koers' gaat in op de strategische koers. In de koers schetsen wij het licht waarin wij onze kerntaken de komende beleidsperiode zien. De snel veranderende wereld waarin we leven brengt ons tot de volgende drie thema's:

- netwerksamenleving centraal;
- slimme inzet van data en technologie;
- nieuwsgierig en omgevingsbewust.

Wij zijn er van overtuigd dat we gezamenlijk de grootste veiligheidswinst kunnen realiseren. Onze focus ligt de komende jaren dan ook op het participeren in en het faciliteren van de netwerksamenleving. We stimuleren het (brand)veiligheidsbewustzijn. Door nieuwsgierig om ons heen te kijken, omgevingsbewust en in gesprek te zijn, spelen we in op de behoeften van de snel veranderende wereld. Slimme inzet van data en technologie helpt ons daarbij.

2.3 Samen komen tot concrete plannen

De snel veranderende wereld waarin we leven brengt met zich mee dat wij op hoofdlijnen en niet tot in detail vooruit kunnen kijken. De concretisering van het beleidsplan Veiligheid 2019-2022 vindt plaats in samenwerking en in afstemming met de gemeenten en onze partners. Het bestuurlijk delen van de plannen zal middels de reguliere planning- & control cyclus verlopen. In de programmabegroting worden de plannen voor het betreffende jaar uiteengezet en de voortgang wordt in de bestuursrapportages gedeeld. Via de *Update*, de digitale nieuwsbrief van Veiligheidsregio Fryslân voor gemeenteraadsleden, en presentaties in de bestuurscommissie wordt periodiek eveneens informatie verstrekt over de stand van zaken.

3. Zienswijzen

Er zijn 11 gemeenten die geen inhoudelijke zienswijzen hebben ingediend. Van 4 gemeenten hebben we geen reactie ontvangen. De gemeenten Weststellingwerf, Heerenveen, Achtkarspelen, Leeuwarden en Terschelling hebben een inhoudelijke zienswijze ingediend. De aanliggende veiligheidsregio's hebben geen zienswijzen ingediend. Wel heeft een partner een zienswijze ingediend. Alle zienswijzen zijn als bijlagen toegevoegd aan deze nota. In deze paragraaf worden de zienswijzen in de context van het Regionaal Risicoprofiel en beleidsplan geplaatst en van reactie voorzien.

Zienswijze 1 - gemeente Weststellingwerf:

Risico zelfredzaamheid van minder zelfredzamen breder neerzetten dan alleen bij brand.

Zelfredzaamheid/verminderd zelfredzaamheid is één van de aspecten die in alle incidenttypen wordt meegewogen. In een aantal uitgewerkte scenario's komt dit aspect ook nadrukkelijk naar voren. Wij zijn het er mee eens dat het een prominentere plek had kunnen krijgen in het hoofdrapport van het Regionaal Risicoprofiel. Bij de actualisatie zullen wij dit verwerken.

In het meerjarenbeleidsplan heeft het onderwerp zelfredzaamheid/verminderd zelfredzaamheid nadrukkelijke aandacht zowel in de basis (risicocommunicatie) als in de koers (programma netwerksamenleving).

Reactie: zienswijze overnemen

Zienswijze 2 -gemeente Heerenveen:

Het risico 'persoon met verward gedrag' uit het regionaal risicoprofiel te verwijderen en verzoekt concretisering van de beleidsdoelen vorm te geven a.d.h.v. jaarlijkse uitvoeringsplannen en aan de gemeenteraad aan te bieden.

Het onderwerp 'persoon met verward gedrag' is in overleg met gemeenten en partners in de voorbereiding juist toegevoegd aan het regionaal risicoprofiel. Dit in verband met de toenemende relevantie van dit thema in onze regio. Daarnaast is dit ook een belangrijk landelijk thema. Er is een tendens waarneembaar dat mensen langer zelfstandig blijven wonen en minder snel worden opgenomen in het kader van zorg/ geestelijke gezondheidszorg. Personen met verward gedrag hebben in Fryslân en omliggende regio's al voor diverse incidenten gezorgd. Op basis van de landelijke handreiking van het Regionaal Risicoprofiel staat het veiligheidsregio's vrij om incidenttypen/ onderwerpen toe te voegen. Het opnemen van dit incidenttype in het risicoprofiel staat los van de wijze waarop de regionale aanpak wordt vormgegeven.

Het klopt dat de onderbouwing abusievelijk niet in het hoofdrapport is opgenomen onder het relevante hoofdstuk. In de risicoanalyse is overigens wel een onderbouwing aanwezig. De rapportage wordt op dit punt aangevuld.

In de reguliere p&c-cyclus worden middels de programmabegroting de plannen voor het betreffende jaar uiteengezet. Dit is een concretisering van het meerjarenbeleidsplan. Bij de totstandkoming van deze plannen betrekken we al onze partners, inclusief de gemeenten. Binnen de p&c-cyclus leggen wij jaarlijks verantwoording af over de plannen.

Reactie: zienswijze niet overnemen.

Zienswijze 3 - gemeente Leeuwarden:

Het risicoprofiel geeft een duidelijk beeld van de crisis- en incidenttypen. De gekozen scenario's zijn het meest voor de hand liggend om nader uit te werken dan wel verder te actualiseren. Om dit te realiseren hebben de thema's dan ook een prominente plek in het regionaal beleidsplan gekregen. Voor de uitvoering van het beleidsplan is het van belang dat dit binnen de bestaande, huidige financiële kaders gerealiseerd moeten worden.

Op basis van het risicoprofiel hebben de genoemde thema's inderdaad een prominente plek gekregen in de komende beleidsperiode. Het uitgangspunt is dat de uitvoering van het beleidsplan 2019- 2022 binnen het bestaande, huidige financiële kader wordt gerealiseerd. Mocht dit op onderdelen niet haalbaar blijken, dan komen er separate voorstellen richting bestuur, dat vervolgens besluit of uitvoering kan plaatsvinden.

Reactie: zienswijze overnemen.

Zienswijze 4 - gemeente Achtkarspelen:

Verzoekt een review uit te voeren op het Regionaal risicoprofiel, omdat dit op onderdelen de actualiteit mist, zoals klimaatverandering, militaire luchtvaart oefeningen boven Fryslân en het onderwerp 'terrorisme'.

In de voorbereidingsfase is het Regionaal Risicoprofiel getoetst op actualiteit. In overleg met gemeenten en partners is een aantal actuele onderwerpen toegevoegd. Een review op het regionaal risicoprofiel lijkt ons daarom op dit moment niet noodzakelijk. De komende periode zullen we door nieuwsgierig om ons heen te kijken en in gesprek te zijn, anticiperen op nieuwe risico's in de snel veranderende wereld.

Hieronder gaan we in op de specifiek genoemde onderwerpen:

- Klimaatverandering: Het onderwerp klimaatverandering is opgenomen in het Regionaal Risicoprofiel. In het risicoprofiel is het thema 'natuurlijke omgeving' opgenomen waar bij het crisistype overstromingen een toekomstverwachting is geschetst, met daarin het onderwerp klimaatverandering. Ook bij het crisistype 'extreem weer' is aandacht voor de klimaatsverandering. Daarnaast is er in diverse scenario-uitwerkingen in de rapportage 'uitwerking risicoanalyse' aandacht voor klimaatverandering (bijvoorbeeld plotselinge omslag weersomstandigheden).
- Militaire luchtvaart oefeningen boven Fryslân: In het Regionaal Risicoprofiel is het incidenttype vliegshow uitgewerkt. Dit risico is gelinkt aan activiteiten rondom de vliegbasis. Voor de vliegbasis is een rampbestrijdingsplan (van toepassing op gebied Leeuwarden en Waadhoeke). Verder is er een nationaal crisisplan luchtvaartongevallen. Het hierin uitgewerkt scenario 'luchtvaartongeval in Nederland buiten luchthaven' verwijst naar de hulpverleningsdiensten van de overheid die optreden conform het regionale crisisplan. De genoemde risico's omtrent militaire luchtvaart oefeningen komen dus overeen met het opgenomen risico in het Regionaal Risicoprofiel.

- Terrorisme: Niet elk onderwerp/ incidenttype wordt meegenomen in de risicoanalyse. Dit conform landelijke handreiking van het RRP. In het hoofdrapport van het risicoprofiel is tevens onderbouwing opgenomen van het niet verder apart uitwerken van dit onderwerp (pag. 45).

Reactie: zienswijze niet overnemen

Zienswijze 5 - gemeente Terschelling:

Verzoekt de VRF extra inzet te plegen om de ontwikkeling van de terugloop van brandweervrijwilligers slim terug te draaien. Vraagt aandacht te besteden aan de risicoanalyse van de nieuwe schepen van rederij Doeksen die in 2019 in de vaart komen en op LNG gaan varen, wenst aandacht hiervoor in de opleiding van de Brandweer en dit in de toekomst als blijvend onderdeel van het pakket aan veiligheidsmaatregelen op Terschelling. Vraagt extra aandacht in opleiding en training van de brandweer m.b.t. blussen van elektrische bussen.

Zoals in het beleidsplan Veiligheid opgenomen, denken wij de komende beleidsperiode na over de brandweer van de toekomst. De verwachting is dat vrijwilligers steeds lastiger zijn te vinden en te binden. Mensen wonen en werken vaak op verschillende plekken en willen zich niet meer voor lange tijd aan een vrijwilligersbaan binden. Deze landelijke ontwikkeling vraagt een flexibele organisatie en inzet van brandweermensen, zodat wij de paraatheid en de veiligheid kunnen blijven garanderen. Met projecten als 'Uitruk op maat' en 'Slim alarmeren' spelen we hierop in.

Brandweer Fryslân is zich bewust van de risico's die met nieuwe ontwikkelingen op het gebied van transport en brandstofvoorzieningen gepaard gaan, zo ook van de opkomst van LNG en stroomopslag in (steeds groter groeiende) accupakketten. Vanuit de incidentbestrijdingsagenda worden de plannen, procedures en handelingsperspectieven op het thema van alternatieve brandstoffen in 2019 extra belicht. In het oefenprogramma van elke brandweerpost is aanvullend ruimte gereserveerd om bij te scholen en te oefenen op de relevante risico's in het eigen verzorgingsgebied. In overleg met elke post wordt per oefencyclus gekozen welke onderwerpen de eenheden graag aan bod willen laten komen.

Reactie: zienswijze overnemen.

Zienswijze 6 - Wetterskip Fryslân:

Geeft het advies om 'extreme droogte' apart te benoemen als scenario in de natuurlijke omgeving.

Gelet op de genoemde ervaringen afgelopen zomer is 'extreme droogte' een risico waarmee we vaker te maken kunnen krijgen. Dit dient inderdaad een prominente plek te krijgen in het Regionaal Risicoprofiel onder het thema natuurlijke omgeving. Bij de actualisatie zullen wij dit verwerken.

Reactie: zienswijze overnemen

4. Geen zienswijze wel opmerkingen

Een aantal gemeenten heeft geen inhoudelijke zienswijze ingediend, maar wel opmerkingen, vragen of overwegingen meegegeven aan het bestuur:

- Mist in de plannen een koppeling aan de huidige meerjarenbegroting en concrete plannen. Verzoekt VRF om de gemeenten actiever mee te nemen in de ontwikkeling en de gemeenten mee te laten praten en beslissen over tempo en fasering van de implementatie. De doorvertaling van de visie en ambitie verwerken in de meerjarenbegroting met het uitgangspunt dat dit budgetneutraal gebeurt. (gemeente Ooststellingwerf)
- Vragen zich af hoe gemeenten worden betrokken bij de verdere concretisering van dit abstracte beleidsplan (gemeente Smallingerland)

- Geven in overweging om concretisering van de meerjarenbeleidsdoelen (incl. financiële onderbouwing) vorm te geven aan de hand van jaarlijkse uitvoeringsplannen, die ter instemming worden voorgelegd aan de bestuurscommissies. Hierover kan dan worden gerapporteerd aan de gemeenteraden in begroting en kaderbrief (gemeenten Ferwerderadiel, Kollumerland, Dantumadiel)

Concretisering

Het beleidsplan beschrijft de strategische koers en richting voor de komende beleidsperiode op hoofdlijnen. Er is bewust gekozen voor hoofdlijnen aangezien we in de snel veranderende wereld niet op detail kunnen vooruitkijken en bovendien wendbaar willen blijven bij nieuwe ontwikkelingen. De daadwerkelijke uitwerking en uitvoering van het beleidsplan Veiligheid 2019- 2022 vindt plaats in afstemming met gemeenten en onze partners.

Gemeenten betrekken

De suggestie om gemeenten actief te betrekken bij de concretisering nemen wij ter harte en juichen wij toe. Ambtelijk volgt nog dit jaar een bijeenkomst (via Aov-ers) over de opstelling van de jaarlijkse uitvoeringsplannen. Daarnaast organiseert Veiligheidsregio Fryslân regelmatig en met plezier bezoeken aan gemeenteraden. Zo vonden dit jaar diverse introductiebezoeken (nieuwe raadsleden) plaats en schuift VRF regelmatig op verzoek aan bij gemeenteraden om specifieke thema's (brandweer, gezondheid, beleidsplannen, financiën) toe te lichten en te bespreken. De open uitnodiging richting gemeenteraden is bekend bij de griffiers.

Bestuur informeren

Uiteraard nemen wij ook ons bestuur mee in de concretisering en voortgang van de plannen. Dit verloopt via de reguliere p&c-cyclus. In de programmabegroting worden de plannen voor het betreffende jaar uiteengezet; de voortgang wordt in de bestuursrapportages gedeeld. Hier zit een directe koppeling met het beleidsplan.

Bijlage: Ingediende zienswijzen per gemeente, veiligheidsregio en partners

Gemeente	Zienswijzen Risicoprofiel	Zienswijzen Beleidsplan
Achtkarspelen	De gemeenteraad verzoekt om een review uit te voeren op het Regionaal Risicoprofiel, omdat dit op onderdelen de actualiteit mist, zoals: <ul style="list-style-type: none"> • Klimaatverandering • Militaire luchtvaart oefeningen boven Fryslân • Het onderwerp 'terrorisme' (wordt wel benoemd, maar ontbreekt in risicodiagram) 	
Ameland		
Dantumadiel	Besluit om geen zienswijze in te dienen	Besluit om geen zienswijze in te dienen
Dongeradeel	Besluit om geen zienswijze in te dienen	Besluit om geen zienswijze in te dienen
Ferwerderadiel	Besluit om geen zienswijze in te dienen	Besluit om geen zienswijze in te dienen.
Harlingen	Besluit om geen zienswijze in te dienen.	Besluit om geen zienswijze in te dienen.
Heerenveen	De gemeenteraad van de gemeente Heerenveen	De gemeenteraad van de gemeente Heerenveen

	verzoekt het bestuur van de Veiligheidsregio Fryslân het risico 'persoon met verward gedrag' uit het Regionaal Risicoprofiel te verwijderen omdat een wettelijke basis en goede, regionale, onderbouwing missen en verzoekt het Algemeen Bestuur de ingezette regionale sluitende aanpak te continueren.	verzoekt het bestuur van de Veiligheidsregio Fryslân concretisering van de beleidsdoelen vorm te geven aan de hand van jaarlijkse uitvoeringsplannen en verzoekt het bestuur deze uitvoeringsplannen, naast de jaarlijkse programmabegroting en kaderbrief, aan de gemeenteraad aan te bieden;
Kollumerland c.a.	Besluit om geen zienswijze in te dienen.	Besluit om geen zienswijze in te dienen.
Leeuwarden	Risicoprofiel geeft een duidelijk beeld van de crisis- en incidenttypen. Gelet op gekozen maatschappelijke thema's zijn de gekozen scenario's het meest voor de hand liggend om nader uit te werken dan wel verder te actualiseren. Om dit realiseren hebben de thema's een prominente plek gekregen in het beleidsplan.	Beleidsplan binnen de bestaande, huidige financiële kaders realiseren.
Ooststellingwerf	Geen zienswijze, wel opmerking	Geen zienswijze, wel opmerking
Opsterland		
Schiermonnikoog		
De Fryske Marren	Besluit om geen zienswijze in te dienen.	Besluit om geen zienswijze in te dienen.
Smallingerland	Besluit om geen zienswijze in te dienen.	Besluit om geen zienswijze in te dienen.
Súdwest-Fryslân	Besluit om geen zienswijze in te dienen.	Besluit om geen zienswijze in te dienen.
Terschelling		Verzoekt de VRF extra inzet te plegen om de ontwikkeling van de terugloop van brandweervrijwilligers slim terug te draaien. Vraagt aandacht te besteden aan de risicoanalyse van de nieuwe schepen van rederij Doeksen die in 2019 in de vaart komen en op LNG gaan varen, wenst aandacht hiervoor in de opleiding van de Brandweer en dit in de toekomst als blijvend onderdeel van het pakket aan veiligheidsmaatregelen op Terschelling. Vraagt extra

		aandacht in opleiding en training van de brandweer m.b.t. blussen van elektrische bussen.
Tytsjerksteradiel	Besluit om geen zienswijze in te dienen.	Besluit om geen zienswijze in te dienen.
Vlieland	Besluit om geen zienswijze in te dienen.	Besluit om geen zienswijze in te dienen.
Waadhoeke		
Weststellingwerf	In het Regionaal Risicoprofiel wordt de zelfredzaamheid van minder zelfredzamen genoemd als risico. De gemeenteraad van de gemeente Weststellingwerf kan zich hierin goed vinden. Wel wil de gemeenteraad dit risico breder neerzetten dan alleen bij brand. In iedere extreme situatie loopt deze doelgroep een hoog risico, denk bijvoorbeeld aan extreme weersomstandigheden, een overstroming of het uitvallen van nutsvoorzieningen.	Instemmen met de meerjarenbeleidsplannen.

Veiligheidsregio	Zienswijzen Risicoprofiel	Zienswijzen Beleidsplan
Groningen	Besluit om geen zienswijze in te dienen.	Besluit om geen zienswijze in te dienen.
Drenthe	Besluit om geen zienswijze in te dienen.	Besluit om geen zienswijze in te dienen.
IJsselland	Besluit om geen zienswijze in te dienen.	Besluit om geen zienswijze in te dienen.
Flevoland	Besluit om geen zienswijze in te dienen.	Besluit om geen zienswijze in te dienen; <i>wel SAMIJ onder de aandacht gebracht voor slagvaardige risico- en crisisbeheersing op het water (IJsselmeergebied)</i>
Noord-Holland Noord	Besluit om geen zienswijze in te dienen.	Besluit om geen zienswijze in te dienen.
Partner	Zienswijzen Risicoprofiel	Zienswijzen Beleidsplan
Wetterskip Fryslân	Advies om 'extreme droogte' apart te benoemen als scenario in de natuurlijke omgeving,	